

ԹԻՒ 355. ՏԱՐԻ Ե. ՇՐՋԱՆ 1874 23 ՅՈՒՆԻԱՐ 20ԲԵՐԵՄԲԵՐԻ

Մանկ իւրաքանչիւր շրջանը՝ 52 օրինակ է անհատական տեղն է Պոլսի Գինճիրլի—խան վերի յարկ թիւ 18:

Շրջանին դիմը դաճեկան կանխիկ 160
կիսաշրջանը 50
Մէկ թիւը փարսյ 50
Ծանուցման տողն է դաճեկան 2

ԳԱՏՈՒԹԻՒՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Այս խնդիրն սկսած օրէն ի վեր հինգ վեց ամիսն անցաւ, տարին նորեցաւ, բարեկեցեացն եկաւ. դարձեալ մեր Պէյլերեան էֆէնտիին բարկութիւնը չէ հանդարտեցաւ, անանկ որ Գատը դիւղին ամբողջ հասարակութիւնը մէկ կողմէն, լրագիրները միւս կողմէն ամէն օր կաղաղակին թէ սա բանկալին 15000 ը տուր տէ, քուկին թաղին ընելիք բարութիւններդ ալ քեզի հարստութիւնդ ալ, բայց Պէյլերեան էֆէնտի կերելի որ ուխտ քրած է թաղեցիին հետ միջման եղնել տեսնելու համար թէ՛ ի՞նք կը ձանձրանայ յամառութիւնը չարսնակելէ թէ թաղեցիին կը ձանձրանայ բանկալին ստակը տուր պոռալէ:

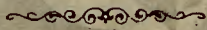
Մարդ Աստուծոյ, այդ ստակը որ ընդ ամէնը 15 000 զուրուշի խօսք է, եթէ մէկէ մը նուէր ալ, փոխ ալ ուղտելու ըլլայ, եթէ այդ մարդը խաղաղասէր և պարկեշտ մարդ է, իր թաղին խաղաղութեանը համար կը հանէ կուտայ և ստակը բանկալն է, քուկն է, քուսկը չէ և այն ըսելով այսչափ աշխարհ իրար չանցընէր, ուր կը մնայ որ ամբողջ թաղեցիի մը, եկե-

ղեցիի մը իրաւունքն է այդ ստակը, որք անսխալ լծեամբ ուղեցին չը կրցին առնել, ծանր կոտորեցան չը կրցին առնել, բողբոջեցին չեղաւ, եկեղեցին կուր ըրին չեղաւ, քեզի թաղական չինք ուղեր, փարանին տուր պոռալեցին դարձեալ չեն կրնար կար առնել:

Պէյլերեան էֆէնտի, եթէ կուզէք որ ձեր պատիւը պահէք, պէտք է որ այդ ստակը թաղեցիին յանձնելով թէ թաղեցիին և թէ լրագրաց լեզուէն ազատիք, քանի որ այսօր ամբողջ Գատը-գիւղցիք ոչ ձեր թաղականութիւնը կուզեն և ոչ այդ ստակին ձեր քովը մնալը. գիտցէք որ ժողովուրդին հետ անհատի մը հակակշռուիլը պարզապէս անխելքութիւն է, որ եթէ այսօր կը պոռայ ու կըռուի կընէ, վայն ալ համբերութիւնը հաւանելով թերեւս այնպիսի բան մը ընէ, որ ձեր խելքէն մտքէն անգամ չանցնիր և վերջը եթէ ասկից առաջ ազգին ծառայութիւն մ'ալ քրած էք, ան ալ վրայ կուտաք:

Պատուաւոր և ազգասէր մարդ մը պէտք չէ որ թաղի մը և եկեղեցւոյ մը խաղաղութիւնը այս աստիճան իւր յամառութեանը խաղաղիկ ընելու չափ դիմանի, ինչպէս կընէք դուք, առանց թերեւս մտածելու թէ

ատով ապագային ալ ժողովրդեան առջև վստահութենէ և համակրութենէ զուրկ դիրքի մը մէջ կը գտնուիք և ոչ ոք կրնայ վստահիլ անդամ մ'ալ ազգային պաշտօն մը հաւատալ ձեզ :

ՓՈԳՐԻԿ ՔԱԶԱԼԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵ

Այն ազգն որ ներկայ դարուս իւր մէջ գտնուած ուսման ու տաղանդի տէր գըրագէտներն , հեղինակներն ու արհեստաւորները չը գիտեր քաջալերել , կը յայտնէ թէ տակաւին չէ արթնցած տգիտութեան այն քունէն , որ ազգաց միակ գերեզմանն է :

Ուր քաջալերութիւն չկայ , հոն նոր բան չըկայ , հոն գիւտ չկայ , հոն յառաջագիմութիւն չկայ . եւրոպական մեծ ազգեր իրենց այժմեան յառաջագիմութիւնը չի պիտի ունենային այսօր եթէ ժամանակին իրենց մէջ գտնուած ուսման ու տաղանդի տէր անձինքը չը քաջալերէին :

Տաճկաստանի ազգերն , մանաւանդ Հայք՝ որք ամէն կերպիւ Եւրոպիոյ համակերպելու հետամուտ կը գտնուին , ցաւալի է ըսել որ այս մասին շատ տարբեր վիճակ մ'ունին :

Թողումք միւս ազգերն , որք քիչ շատ սովորած են իրենց գրագէտներն ու հեղինակները քաջալերել , մեր ազգին մէջ ամէն անոնք , որ ազգային յառաջագիմութիւնն իրենց նպատակ ունենալով նոր ձեռնարկութիւն մը ընել ուզած են կամ ըրած , պիտի տեսնես որ իրենց ծառայութեանը փոխարէն ուրիշ բան մը չեն տեսած , եթէ ոչ 'ի զուր աշխատած , կեանքերնին մաշեցուցած և ունեցած ստակնին ալ վրայ տալով պարտուց տակ ընկճած են , որով Հայոց մէջ գտնուած բոլոր ուսման և տաղանդի տէր մարդիկ այսօր մէյ մէկ աննշան տեղեր քաջուած կզղիացեալ կեանք մը կը վարեն . պատճառ — վասն զի ժողովուրդն իր ապագան չը հոգար այնպէս , ինչպէս կը հոգայ իւր ներկայն , զի ա-

պագային պէտքերն չզգար այնպէս ինչպէս կը տեսնէ ու կզգայ ներկային պէտքերն :

Մեր այս ըսածն հաստատելու համար հեռուները չերթալով , մեր բարեկամներէն այնպիսի անձ մը կը յիշեմք հոս , որոյ ազգասիրական գործոց տեղեակ եղողներն իրստ աղէկ գիտեն թէ սա իսկ իւր անձնուէր ծառայութեամբը քիչ մը վերը յիշածներնուս բաղդակից կը գտնուի :

Այս անձը Մեծ Սոփոն Էֆէնտի Պէզիրճեանն է , որ այսօր իրաւամբ մեր ազգին մէջ գտնուած տաղանդաւոր արհեստագիտաց մին ըլլալով , մի միայն իւր յառաջգիմական եռանդէն շարժեալ իր ազգին զանազան ծառայութիւններ ըրած է , որոնց մէջ կը գտնուին այնպիսի ձեռնարկութիւններ ալ , որք ազգին արդի վիճակին խիստ կարեւոր և օգտակար ըլլալով հանդերձ , սոյն արհեստագէտն անոնցմէ ուրիշ բան չէ տեսած ի փոխարէն եթէ ոչ ի զուր աշխատած , յոգնած և իւր ունեցածն ալ մի միայն վրայ տալով նահանջած այն ասպարէզէն , ուր ելած էր իր ազգին ծառայելու :

Այս ծառայութիւններէն մին իւր ծախիւքը հրատարակել տուած Հայոց պատմութիւն մ'է . պատմութիւն մը , որ Հայոց վերջին 100 տարուան կենաց մանրամասն նրկարագիրն ընելուն արդարեւ նոր գործ մ'է , և հեղինակ մը միայն կրնայ հասկնալ թէ ի'նչ անխոնջ աշխատութեամբ , ի'նչ ծախիւք կըրնայ այդպիսի գործ մը յերեւան գալ . բայց ցաւօք կըսեմք որ Սոփոն Էֆէնտիի այս ծառայութիւնը միմիայն վստասով փոխարինուած է :

Երկրորդն է , ասիկց քանի մը տարի յառաջ իւր բացած մէկ Արհեստանոցը , որ մեր ազգին յառաջգիմութեանն համար միակ կարեւոր ձեռնարկութիւն մ'ըլլալով , Սոփոն Էֆէնտի գրեթէ իւր բոլոր կարողութիւնն ըսպառեց այդ ձեռնարկութեան յարատեւութեանն համար , սակայն առօր մէջ ալ որ

և է աջակցութիւն կամ քաջալերութիւն մը չը տեսնելով, թողուց այդ ալ և մէկ կողմ քաշուեցաւ ընդունայն իւր կարողութիւնն սպասելով :

Սոյն տաղանդաւոր արհեստագէտին ազգին մէջ առաջին անգամն ըլլալով հաստատելու զած այդ Արհեստանոցը, ուրիշ բան չէր, եթէ ոչ սկզբնաւորութիւն մը միայն, որ եթէ պարտ ու պատշաճ քաջալերութիւն մը գրտնէր, տարակոյս չը կայ որ երթալով կատարելաբար ծուլով պիտի կարենար ազգին մեծամեծ բարիքներ ընել, այնպէս որ դպրոցէ ելնող տղայք, որք այսօր ընդհանրապէս գործ մը չը կրնալով գտնել պարտաւ կը պըտըտին և խեղճ կըլլան, այն ատեն այդ արհեստանոցը մոռնելով քիչ ատենէն պիտի կարենային արհեստի մը տէր ըլլալով դուրս ելնել և պատուաւոր ու հանգիստ ապրուստ մը ծարել իրենց :

Ուշիմ ընթերցողք կրնան լաւ խմանալ թէ ինչ օգտակար ծառայութիւն մ'էր այս մեր ազգին արդէ վիճակին համար, որ եթէ գէթ վտարիկ յաջողութիւն մը գտնէր, տարակոյս չը կար որ ուրիշ արհեստագէտներ ալ սորա օրինակին հետեւելով ուրիշ զանազան արհեստանոցներ պիտի բանային, որով արհեստն ազգին մէջ տարածուելով և քիչ ատենէն ազգին իր այսօրուան աղքատ ու տգէտ վիճակէն ելնելով պիտի կարենար իբրև ազգ իր ապագան ապահովել : այլ աւագ որ այսպիսի ձեռնարկութիւն մ'ալ վնասով փոխարինուցաւ մեր ազգին մէջ :

Սոսցի է որ ամէն ազգային ծառայութիւն մեծամեծ զոհողութիւններ կը պահանջէ, սակայն սոսցի է նաև որ այդ զոհողութիւններէն վերջը հեղինակը, գրագէտն, արհեստագէտն և այլն, արդարացի ակնկալութիւն մ'ունին, այն է իրենց ծառայութեանց արժէքը ճանչցուիլն ու զոհողութեանց վարձատրութիւնն :

Եթէ եւրոպացիք իրենց տաղանդաւոր

անձանց ըրած գիւտերուն արժէքն ու օգուտը չը ճանչէին և անոնց զոհողութիւնները չը վարձատրէին, անտարակոյս այսօր ոչ շոգենաւ, ոչ հեռագիր, ոչ երկաթուղի, ոչ մամուլ և ոչ ինչ ունէինք, այլ ինչ որ ունէինք այդ տաղանդաւոր անձանց իրենց ազգէն գտած ընդունելութեանն ու քաջալերութեանն շնորհիւն է :

Մեր ազգին մէջ կան սմանք, երբ ազգային ծառայութիւն մ'ընելով կը վնասին կսկսին ազգէն դանդաղել, իսկ անոնք, որ ազգին վրայ մասնաւոր համակրութիւն մ'ունենալով յօգուտ անոր կաշխատին, կը հոգնին, կը մաշին և իրենց բոլոր ունեցածը վրայ կուտան առանց փոքրիկ քաջալերութեան մը, լռին տիրութեամբ մը կը համակուին իրենց բաղդն ու ազգին վիճակը միայն ողբալով :

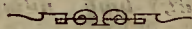
Ահա այն է որ հեղինակը կը մեռցնէ և որոյ օրինակին հետեւիլ ուղղներն ալ կը վնասուցնէ :

Մեծ. Սովոն Էֆէնտիի բարեկամներէն ուսմանք, որք նորա սոյն յառաջդիմական գործոցն և այդ պատճառաւ ըրած վնասուցը տեղեակ են, փափաքելով սոյն տաղանդաւոր արհեստագէտին վնասուց գէթ փոքր մէկ մասը բաժնալ իր վրայէն, մտածած են ի քաջալերութիւն իւր մօտ օրերս մասնաւոր ներկայացում մը տրուիլ Մեծ. Յ. Վարդովեան Էֆէնտիի Օսմանիյէ թատրոնը, ուր ներկայ գտնուելու բարեհաճող հանդիսականք թատրոնի օրոշեալ տուրքը վճարելով ներկա յացում մը տեսնելէ զատ, պիտի ընդունին նաև իւր ջանքն ու ծախիւքը ի լոյս ընծայուած վերոյիշեալ Հայոց պատմութիւններէն օրինակ մը :

Այդ ազգասէր անձանց սոյն խորհուրդն արդէն Յ. Վարդովեան Էֆէնտիի հաղորդուած ըլլալով, իւր հաճութիւնն յայտնած է, որոյ երբ և ինչ եղանակաւ տեղի ունենալիքը յառաջիկային մանրամասն կերպով

պիտի ծանուցուի հասարակութեան :

Մեք իսկ գովելով այդ խորհուրդը , կը փափաքիմք յաջողութեանն : համար չը զլանալ ամէն ջանք և աջակցութիւն զոր կրնամք բռնել մեր կարողութեանն : Գիտովք և մեծայայտ եմք որ մեծարդոյ հասարակութիւնն ալ իւր կողմանէ սիրով պիտի փութայ այս մասին ալ իւր ազգասիրութեան փորձը տալու :

ՕՐԱԳԻՐԻՆ ՏՈՒԱԾ ՀԱՎԱՏԻՍՆԵՐԸ

Պէշիկ-թաշ բնակող Հայ մը , որ Սամաթիոյ Ալթը-մէրմէն ըստած թաղը տուն մ'ալ ունենալով բաւական տարիէ 'ի վեր վարձու տուած է , ամէն օր տեղական լուրեր առնելու համար Օրագիր մը առնելու սովորութիւնն ունենալով , շաբաթ օրուան Օրագրին մէջ երբ կը կարգայ թէ՛ առջի օրը Սամաթիոյ Ալթը-մէրմէն ըստած թաղը հրդեհ պատահելով ըսանի չափ տունն այրեր է , իսկոյն շուկան գործը կը ձգէ և ձի մը նստելով Ալթըմէրմէն կը վաղէ տեսնելու համար թէ՛ իւր տունն ալ այրած է թէ՛ ոչ . ոակոյն տեսնելով որ իւր տունը կը կենայ հետաքրքրութիւն ընելով կուզէ հասկնալ թէ՛ ո՞ր կողմը հրդեհ պատահեր է . ուստի սրճարան մը մանելով սրճագործին կըսէ .

— Կէշմիշ օլա :

— Խա'յր օլտուն , նէ՞ վար քի :

— Տիւն ախշամքի եանկընտան պիր զարարընդ ևօդ ետ' , եագքնտա՞ մը ըտը :

— Նէ՞ զարարընդ օլաճագ , եանկըն Շահ-դատէ պաշընտա իտի , պիղէ՞ նէ :

— Օնու պիլիրիդ , պուրտաքի եանկըն իշին սէօյլէ յօրում պէն :

— Նա՞սըլ եանկըն :

— Ճանըմ , իշթէ զաղէթա եաղմըլ :

— Հա՞նկը զաղէթա :

— Օրագիր :

— Հա՛հ , հա՛հ , հա՛հ , հիշ զաղէթա էօյլէ եալան շէյ եաղմը մը , հէմտէ Օրագիր տէ :

յօրսըն քի , Օգսէն էֆէնտինին էվի թաշուր-տա տըր , պաղըրըսան իշիտիլի , աղնաում Շահ-դատէ պաշընըն եանկընըն եաղմըլ օլմայը տէ , եանյըլ օգումաշսըն :

— Տէյիլ պէ՛ գարտաշ , իշթէ Օրագիր , Շահ-դատէ պաշընըն եանկընըն եաղմըլ տան սօնրա , ալթընտա տա այրըճա տէմիշ քի Սամաթեա Ալթը-մէրմէն տէ 20՝ գատար էվ եանմըլ , պէնտէ պիլիրիմ քի քէնտիսի պուրալը տըր տէ , օնուն իշին ֆէսֆէսէ ետէրէք չարըտա իշիմի պըրագումըմ գալգումըմ պիլիմ էվի պագմաեա կէլտիմ :

— Եալան , էֆէնտիմ , պուրտա նէ տիւն աղչամ նէ տէ պաշա հիշ պիր աղչամ ետն , կըն օլաուղու եօդ :

— Էյ տիվանէ՞ մի պու հէրիֆ , հիշ պէօլէ եալան օլմը մը :

— Տիվանէ տէյիլ տմա , իհթիմալ քի աղչամ քէյֆէ օլտուղունտան , սապահըսը շօճուղար պէրապէր էյլէնմիշ օլմայը տըրլար , օ տա թամամընա եուտարագ , սըճագը սըճագընա հալատիս տէյիլ եաղմըլ :

Մարդը տանոցը կտնելով սրճարանէն դուրս կենէ , սակայն թէ հետաքրքրութիւնը և թէ բարկութիւնը չը կրնալով սանձել , բաղմութիւն գտնուած ուրիշ սրճարան մը կը մտնէ :

— Պագստնա՛ , գահվէճի , տիւն աղչամ եանկըն նէրաէ իտի պուրտա :

— Խա'յր օլա , նէ՞ եանկընը , եանյըլ :

— Ղաղէթա եաղմըլ իշթէ :

— Օ ապրիլին պիրինի զանն իթմիշ տէ , սէնի ալտաթմագ իշին եաղմըլ :

— Էյլէնիյօ՞րմուսըն :

— Իսթաղֆիրուլա՛հ , հատտիմի՞ղ մի :

— Շիմտի տիւն աղչամ պուրտա եանկըն եօ՞գ մու ըտը ,

— Իսթ եանըմըղտաքի մահալէտէ պիր գաղա օլտու տմա , գաշ էվ եանաղընը պիլմէմ :

— Հա՛ , շէօյլէ սէօյլէ , կըսէ մարդը և սըր-

ճարանէն դուրս ելնելով՝ փողոց չը թողնուր կը պարտի, բայց բնաւ տեղ մը հրդեհի հետք չը տեսնելով՝ բարկութեամբ ետ կը դառնայ կուգայ սրճագործին :

— Պագսանա՛, պէն սէնին է յլէնճէ՞ն միջիւս չափերն :

— Չափերն սէնսին, տիւանէ հէրիֆ :

— Քիմէ՞ տիւանէ պէ՛, զապթիյէ եօդ մը :

— Տէֆօ օլ շունտան պագայըմ, չըդ տըշաւը աիւքեանտան :

Այս միջոցին աղմուկը կը մեծնայ և ոստիկան մը դալով երկուքը մէկանց մէրքէզ կերթան և անկիցալ ոստիկանութեան դռուը կը դրկուին, ուր այդ մարդը պատուոյ դատ կը բանայ սրճագործին դէմ, որոյ փաստաբանութիւնը կը լսեմք որ Օրագրոյ Խմբագիրը ինքն ստանձնեւ է :

Կը յուսացուի որ Օգսէն Էֆէնտի դատը վատըրի, որովհետեւ ստուգեցինք որ ասկից ցտարի առաջ Սամաթիոյ Ալթըն-մէրմէն ըսուած թաղը հրդեհ մը պատահեւ և բաւական տուն հրոյ ճարակ եղեր է :

Օրագրին մէջ կը կարդամք թէ հինգշաբթի օր Օմնիպիւսի կառավար մը ձիերուն մորակ (մահմուզ) զարկած ատենը, մորակին ծայրը Հայ երիտասարդի մը աչքին եկեր և աչքը պայթեր է :

Օրագրի այս գրածէն յայտնի կերեւի որ այդ երիտասարդին աչքը չը պիտի պայթի, եթէ կառավարին ոտքին մտրակը քանի մը կանգուն երկայնութիւն չունենայ եղեր, ուրու ծանրութենէն հաւանական է որ կառավարը չէ կրցած իւր ոտքը աղէկ գործածել և փոխանակ մտրակը ձիուն փորին զարնելու, երիտասարդին աչքին զարկեր է :

Ըստ մեզ այդ կառավարները փոխանակ ոտքերնին այդչափ երկար մտրակ գործածելու, ձեռքերնին մէյ մէկ երկար խարազան գործածեն, ասանկ վտանգներ չը պատահիր :

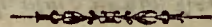
Նոյնպէս կը կարդանք նաեւ թէ նաւավար մ'ալ իւր նաւակին մէջ նստող Ալպանեացիին մեծ կակ պարկ մը ունենալը տեսնելով, արծաթասիրութեան տենջէ մը բռնուներ, հետեւաբար Ալպանեացիին ստակը յափշտակել ուղեր է :

Ստուգուեր է որ, արծաթասիրութեան տենջն ալ տեսալ մը հիւանդութիւն ըլլալով, եթէ նաւավարը այդ տենջէն չը բռնուի եղեր, բնաւ այդ Ալպանեացիին ստակը դողնալ չը պիտի ուղէ եղեր : Հետեւաբար նաւավարը ոստիկանութեան կողմանէ բժիշկի մը յանձնուեր է, որ պէտք եղած դարմանըն ըլլալով անգամ մ'ալ այդ տենջէն չը բռնուի, և ասոր անոր ստակը գողնալ չուղէ :

Այս տենջն ալ քօլէրայի նման տեսալ մը հիւանդութիւն է, որմէ բռնուողը անպատճառ գողութիւն ընել կուզէ : Այս հիւանդութիւնը վերջին օրերս Պօլսոյ մէջ այնչափ կը ճարակէ որ շատ մարդ կը բռնուի կոր, սրով գողութիւնները շատցած են : Եսկայն կը յուսացուի որ բժիշկները արծաթասիրութեան այդ տենջէն բռնուողներուն պէտք եղած դարմանն ընելով, քիչ օրէն Պօլսոյ մէջէն թէ գողերու և թէ գողութեանց թիւը կը քիչնայ :

Ստուգուած ըլլալով որ այս հիւանդութիւնն ալ փոխադրական է, ասկից բռնուողները ոստիկանութեան բանտը քարանթիւնալի կը դնեն կոր մինչեւ որ լու մը առողջանայ հիւանդը, և յետոյ կարճակեն եղեր :

Որչափ գէշ բան է պարկեշտ մարդոց այս տենջէն բռնուիլը, որ ակամայ գող անունը պիտի ստանան :

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Ղալաթիա 25 յունվար

(Մասիս քաղցին Կալուած)

Հրապարակիս վրայ առատ ձիւն կը գրու-

նուի, այնպէս որ ամէն մարդ ձիւնաթնդանօթ (քառ թօփոն) խաղալ սկսած են. այն պատճառաւ վտանգաւոր եղած է պարկեշտ մարդոց ասկից անցողարձը, ինչպէս որ երկու անամօթ տղայք մինչև անգամ զմեզ այս առտու Պէշիկ-թաշի Ահմէտ պէյի սրճարանէն ելած պարկեշտօրէն գացած ատեննիս, ինչո՞ւ համար Շահ-Հիւսէյինը պաշտպանեցիր պօռալով սաստիկ ձիւնաթնդանօթի բռնեցին:

Չը մօռնամբ յիշել նաև որ շատ փողոցներու տղայք խալխարշաւի (խըղախ ետրըշը) կէլլեն կոր, որ խիստ վտանգալից է:

Բռն Բարեկենդանը մօտ ըլլալուն պատճառաւ միմիայն երկայնաքիթ թղթադիմակներու և ուտելեաց վերաբերեալ ապրանքներու վաճառումը բանուկ է:

Գլխի շաքարին (քէլլէ շէքէրի) աղնուռահի տեսակը տակառացափը 19-20 ոսկիի և Անգղիոյ գլխոյ կոտորակին (քէլլէ գըրըզը) պառխաճացափը (թէրաղի) 6 1/2 ղուրուշի առուծախ եղաւ:

Ստուգուած է որ շաքարի այսչափ շատ առուծախին պատճառը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ վերջին օրերս թեւախմորի (խաթայիֆ) յաճախ գործածութեան հետեւանքը, որուն ընտիր տեսակին գինն է 6 դահեկան, իսկ տափակ-թեւախմորին (եասը-քաթայիֆ) գինը 4 դահեկան:

Թայգանի խմորափողը (մախառնայ) տուգրակաչափը 48-50 ֆրանքի առուծախ եղաւ. Տաճկաստանի քաղաքաթէլին (շէհրէյէ) սէքէթաչափը 80-82 ֆրանքի, ինչպէս նաև Եւրոպիոյ լուսաւորեալ գարի-քաղաքաթէլին (արփա-շէհրէյէսի) սէքէթաչափը 40-45 ֆրանքի այնպէս առուծախ կըլլայ:

Կաթի առուտուրը այնչափ առատ չէ, որովհետև ամբարտաւան կաթովաճառները իրենց կովերուն շարունակ փրատայի չէօփէր կերցնելուն, կաթերը փրատայի համ ունին, որով սրտապղտորութիւն (եիւրէք պաւլան-

թըսը) կը պատճառեն կոր, և որոյ անմիջական հետեւութիւնն ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ սաստիկ որովայնալուծութիւն, որ կարի վընասակար է:

Բեթրուի հստազուրկ լուսաջուրը (քօքուսըզ կազ) շատ հազուադիւր է, բայց կերելի որ Անգղիոյ մէջ 400 ին 3 յանձնաժողովով (քօմիսիօն) բաւական գործ եղած է:

ՆԵՐՍԷՆ-ԴՐՍԷՆ

Մարգուն մէկը Յոյն տուլարճի մը 50 ղշ պարաք ունենալով, տուլարճին ինչ որ կընէ ստակը չի կրնար առնել. Ծնունդին առտուն այդ պարտաւէրը հագուած սրգուած սրճարան մը նստած ատենը, մէյ մ'ալ կը նայի որ տուլարճին կողքայ իր քովը կը նստի և Ծնունդը շնորհաւորելէն վերջը շուէլի ղշը վէրսէնէ կըսէ:

Մարգը տեսնելով որ փախչելու ճար չը կայ, սրճարանին մէջի սափրիչը իրեն կանչելով ականջն ի վար կըսէ թէ՛ քովի նստող մարդուս տկուան կը ցաւի կոր, ետքը քաշէ ես ստակը կուտամ. շատ աղէկ ըսելով կը դառնայ Սափրիչը տուլարճին քիչ մը սպասեցէք որ ձեռքիս գործը լմնցնեմ կըսէ, այնպէս որ տուլարճին կը հասկնայ թէ՛ ստակը տալու համար սպասեցէք կըսէ. քիչ մը ետքը պարտաւէրը սրճարանէն մեկնելով Սափրիչը տուլարճին իրեն կը կանչէ և անթուի մը վրայ նստեցնելով կըսէ.

— Աղղըն աչ պագայըմ,

— Նա'սըլ աղըզ.

— Գօրքմա՛ ճանրմ պիր շէյ եօք, հիչ աղըմաղ.

— Ճանրմ նէ՞ սէյլէրսին էլլի ղշ վէրէ՛ ճէրսին.

— Նասըլ էլլի ղշ, տիշին աղըր՝ յօր ըմը պաքայըմ հանկը տիշին տիր.

— Նէ՞ տիշի ճանրմ, պէնտէ տիշ աղըր սը եօք տըր, պէն օ աաամտան էլլի ղշ իս

թէր խորիմ, սանա հէվալէ Էթմէտի՝ վերմէ-
յէ .

Տուվարճին հասկնալով որ պարտատէրը
ասանկ վարպետութեամբ մը կծիկը դրած է,
50 ղշին վրայ 20 փարայ ալ սուրճի ստակ ա-
ւելցնելով սրճարանէն դուրս կենէ :

Մեր աղգային թերթերէն մէկուն մէջ կը
կարդամք թէ՝ Նորվէկիոյ մէջ թղթէ եկեղե-
ցի մը շինուեր է, ուր 1000 անձ կրնայ պա-
րունսկուիլ եղեր :

Այդ լրագիրը այս գիւտը մեր աղգայնոց
խմցնելով մեծ ծառայութիւն մը ըրած է,
որովհետեւ Պոլսոյ շատ թաղերու եկեղեցի-
ները այրած ըլլալով, այդ թաղի թաղական-
ները հիմայ կը մտածեն եղեր իրենց եկեղե-
ցիները թղթէ շինել, քանզի եթէ դիպամբ
այրին ալ նէ, դարձեալ շինելը դիւրին և ա-
ժան դորձ մ'է . Տնտեսական խորհուրդն ալ
տեսնելով որ վարժապետանոցի մը և Ընդհ-
ժողովոյ գումարման համար ընդարձակ շէն-
քի մը պէտքը կայ, որոշեր է այդ շէնքերը
քիչ օրէն թղթէ շինելու ձեռնարկել . կը լը-
սեմք նաև թէ Հիւանդանոցի Հագարարձու-
թիւնն ալ հիւանդանոցը հին ըլլալուն համար
քակելով, ի հիմանէ այդ թղթէն նորէն քի-
տի շինէ :

Հաշիւ եղած է որ, եթէ անձրեւ ու
կարկուտ չի կան, սաստկաշունչ հովեր չը
փչեն և եթէ այդ թղթէ շէնքերը աղէկ
դորձածուելով չը պատուին, կամ մկնե-
րը չի կտրտեն, մինչև 20 տարի կը դիմանան
եղեր : Աւելորդ է ըսել որ երկրաշարժէ վախ
չունին ընալ :

Ստուգիւ այս գիւտը մեր աղգին արդի
վիճակին համար շատ օգտակար է, եթէ
այդչափ թղթի ստակ գտնուի, այս գիւտը
մեր փողոցներուն ալ շատ օգուտ ունին, որ
ուղղւած ատեն նեղ փողոցները դիւրու-
թեամբ կրնան լայնցուիլ, Երանի թէ դա-

լաթիոյ սեղանաւորներն ալ այս գիւտը իմա-
նալով իրենց սենեակները այդ թղթէն շինե-
ին, ի՞նչ աղէկ կըլլար . ան ատեն թէ չը
ծախուած լրագիրները շատ ստակ կընէին և
թէ մարդ ստակի նեղութիւն չէր կրեր :

Աղնուական Պէյին մէկը ժամանակաւ իւր
քովը պէսլէմէյութիւն ըրած մէկ աղջիկը իւր
սանտրիսքեարին հետ ամուսնացնել ուղեով,
աղջկան համար իւր սանտրիսքեարին 500
ոսկի թրախոմայ տալով և հարսանեաց բոլոր
ծախքն ալ ընելով քիչ օրէն հարսանեաց
հանդէսը կը կատարուի . սակայն հարսնի-
քին երկուշաբթին դեռ չը լուսցած Աստ-
ուած ասոնց մանչ զաւակ մը պարգեւեւելուն,
սանտրիսքեարը անմիջապէս շուկայ կերթայ
չըխրըխճիներուն, և հոն որչափ պէշիկ կը
գտնայ ամէնքն ալ կը ժողվէ 365 հատ և
կառքերը բեռցնելով տուն կը բերէ .

Պէյը որ նոյն օրը տունը կեցած էր, երբ
կը տեսնէ որ պէշիկ բեռցած բաղմաթիւ
կառքեր իւր տանը առջևը կապտեն, ան-
միջապէս սանտրիսքեարը կանչելով կը հաղ-
ցընէ ,

— Ի՞նչ են այս պէշիկները ,

— Ծառայ եմ պէյս , կերեւի որ Աստ-
ուած Հայր արքահամին տուած օրհնութիւ-
նը մեզի ալ տուած ըլլալու է որ մէկ օր-
ուան մէջ մէկ զաւակ մ'եղաւ , ասոր հա-
մար դացի մէկ տարուան պէշիկը մէկանց ա-
ռի որ եթէ ամէն օր Աստուած մէյմէկ զա-
ւակ տայ նէ , ամէն օր շուկայ պէշիկ առնե-
լու երթալով դորձէս չը մնամ :

ՀԱՐԾ—ՊԱՏԱՍԻԱՆԻ .

Հարուստ մարդիկ ի՞նչպէս դերեղման կը
խոնարհին ,

— Իրենց մնայ նէ ան փառքէն ալ կը
զրկուին :

Շարվածանն ու խաբերան որչափ կը յա-
ջողին ,

— Նաբօլէօն Գ . ի չափ :

Բազդն ո՛ւրկէց կ'ափնայ ,

— Աշխարհս բանի տեղ չը գնողէն :

Լուսաւոր ճրագ մը իրեն ի՞նչ օգուտ
ունի ,

— Շուտ հատնելէն զատ շահ մը չունի :

Ո՛ր ըմպելին աւելի կը մնասէ ,

— Գինովներուն հարցնե՛ս նէ , չուրը կը-
սեն :

ՇՈՇՈՐԴԱԲԱՆ

Մեր կէտաբան շոշորդիկը շաբաթ օր վեր-
ջապէս խոնարհելով Մամլոյ առջև , կը խոս-
տովանի իւր պարտութիւնը ըսելով թէ Մե-
ղու յաղթանակ տանելու տղայամտութիւնը
չունի , որպէս թէ խնդրոյ մը մէջ ճշմարտու-
թեան յաղթանակ տանելը տղայութիւն ե-
ղած ըլլար :

Մեք գիտէինք որ Մեղու մեր այս յաղ-
թանակին առջև լռելու չէր , այլ իր պէշա-
սիրութեամբը դարձեալ յարմար անյարմար
բան մը պիտի ըսեր , ինչպէս որ ասկից առաջ
ալ նոյնն ըրաւ , երբեքն հայհայելով , երբեքն
Մամլոյ խօսքերը իբր պատասխան գրելով ,
և շաբաթ մ'ալ պատասխան չունենալու հո-
մար պատրուակաւ մը մինչև էտիրնէ փախչե-
լով , բայց բնաւ չէինք յուսաւ որ տկարու-
թեամբ այս աստիճան ալ լեղուին տար և
Մամուլ փախուստ կուտայ կոր ըսելով ինքը
փախուստ տար , այնպէս ինքրէ մը , որմէ
Մամուլ սա օգուտը ունեցաւ որ Մեղուի նը-
ման կօշիկէն վեր ելնող ողորմելի թերթի մը
հասկըցուց թէ՛ ազդի մը բարերար ի՛նչպէս

մարդու կըսուի և թէ Մամուլ այնպիսի Մե-
ղուն , որ չամենար ըսելու թէ իմ պարտքս
անհատ մը պաշտպանել է , այսպէս մաշին
ծայրովը բռնելուն պէս կրակը կը խօթէ իր-
րեւ հասարակաց փնտասկար կենդանի :

Մեղու կը սխալի , եթէ կը կարծէ որ Մա-
մուլ այս յաղթանակը տանելովը բաւակա-
նացած է . երբէք , այլ քանի տեսնեմք որ
Մեղու իր այս ողորմելի վիճակին մէջն է ,
միշտ իւր գլխուն հարուածն անպակաս պիտի
ընէ , մինչև որ ինքն ալ համեղուի թէ Մա-
մուլ իրեն բարիք ըրած է իւր հարուածնե-
րովը և դայ մեր ձեռքը պաղքնէ ի նշան ե-
րախտագիտութեան :

Շուկան երկու խանութպան իրարու :

— Իշխի՞տին մի , տիւն ազգամ գօնէրո՞ւէ
դաւապալըք օլմո՞ւշ մը ,

— Եօգ , ատամ , տույտում քի զաւալը
փանոտեան օ եղողըտա թէհտորօնըն դարու-
սընտն աղղընը աչքալ օ դատար պէքէմիշ
քի , պու սապահ տօնմուշ ողումուշար հե-
րիֆի :

ՊԱՋԷՆ ՄԱՐԱԶԱՆՏԻՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆ

ԿՐԱՆ ԹՐԻԱՆՕՆ ՊԱԼԱՏՆ

Ի ՎԵՐՍԱՅԼ

ԺԴ. տետրը արդէն տպագրութեամբ ի
լոյս ընծայուած ըլլալով , ամեն գրախոսա-
ռայ և լրագիր ծախողներուն քով կը գըտ-
նուի :

Գին 40 փարայ :

ՇԱՐԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ

ԳԻՈՐԳ Թ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե՛ ԳԱՎԱՅԻՄՆ Ե՛ ԸՆԿ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ